Uit de archieven van Drongen, Vinderhoute en Mariakerke

Diverse Dobbelaere-families woonden in de zuidoostelijke hoek van het Meetjesland op het einde van de 16de en het begin van de 17de eeuw. Onderzoek van de parochieregisters is niet meer mogelijk. De talrijke bijeen gebrachte archiefgegevens, opgezocht en vaak ook nog getranscribeerd door Michel Dobbelaere, zijn dan een dankbare hulpbron om verdere familieverbanden te ontdekken.

De weduwe Joannes Dobbelaere en familie

--De weduwe van Joannes Dobbelaere fs Gerardus dient in 1648 klacht in bij de amman, burgemeester en schepenen van de *prochie* en gemene vierschaar van Drongen. Ondanks het feit dat zij Egidius Dobbelaere fs Gerolfus in haar huis *ghenoriert* en onderhouden heeft, kan zij niet verder verantwoordelijkheid dragen voor mogelijke verkopen en kopen van gronden ter *causen zijner crancheyt van zinnen*.[1] Om een of andere reden worden de namen Gerolfus en Gerardus door elkaar gehaald.[2]

-Op 10 juni 1648 verschijnt dan vermoedelijk terug Egidius, nu fs Gerardus, als verkoper van drie stukken grond te Drongen.[3] Hij doet dit ten behoeve van een tweede partij, een zekere Judocus De Poortere. Het eerste stuk land (een half gemet) wordt het *heckestuck* genoemd, gelegen op *beeckstrate cauter* en is vrij *eygen goet*. Het tweede stuk (347 roeden) ligt in de buurt en grenst aan de paters jezuïeten van Gent en aan de *hoirs* van Gerardus Dobbelaere. Dit tweede stuk wordt gehouden van de markies van Deinze, dus dient jaarlijks een cijnsrente aan hem betaald te worden. Het derde stuk is het *veldeken* (400 roeden), gehouden van de heer van Drongen en verpacht aan de weduwe van Joannes Dobbelaere.

-De enige Joannes Dobbelaere die voor 1648 kan overlijden zijn te Drongen is deze die gehuwd is in 1628 met Magdalena van Voorde.[4] Er waren in dit huwelijk verschillende kinderen. Magdalena overlijdt te Drongen in 1669 op 66-jarige leeftijd. Het is op basis van de doopgetuigen niet duidelijk tot welke familie deze Joannes Dobbelaere behoort. Hij heeft een broer Egidius, hun vader is een Gerolfus (of Gerardus).

Martinus Dobbelaere (X Maria Slock)

-In 1619 wordt een staat van goed[5] opgemaakt bij het overlijden van Petronella Martens (X2Livinus Slock) ten voordele van haar dochter Maria Slock (12 jaar). Er wordt gesproken over het erfdeel (1/8) dat Petronella Martens had ontvangen na het overlijden van haar vader. Na het overlijden van Petronella Martens vindt er een verkaveling plaats waarbij kavel D wordt toegewezen aan Maria Slock en haar tante Joanna Martens. Haar vader heeft er vruchtgebruik op. Het betreft hier gronden in Sleidinge en nog een gemet land in Evergem langs *de langen plas*.

[1] DSR, P. 106. Amman is Hubertus De Scheppere, als schepenen van de heerlijkheid Drongen worden Petrus Van Hoorebeke, *Victor* Boone en Joannes Van der Vennet genoemd.
[2] RAG, Drongen, Bundel 314, f° 11v. Hierin wordt duidelijk vermeld dat Jan en Gillis broers zijn, en dat Gillis zoon is van Gerolfus.
[3] DSR, P. 109.
[4] DSR, P. 117.
[5] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 85.

Er zijn verder nog gronden te Sleidinge die voor de helft naar het weeskind gaan (=Maria Slock) en de helft naar haar vader als houder van het sterfhuis. Het betreft hier gronden die deel uitmaken van een groter geheel dat aan de ooms en tantes van Maria behoren.

Petronella Martens en Livinus Slock hebben tijdens hun huwelijk een behuisde hofstede gekocht in Evergem. De helft hiervan komt toe aan hun weeskind Maria, de andere helft is voor vader Livinus (met ook vruchtgebruik op de helft voor zijn dochter). Dit geldt ook nog voor 3,5 gemeten kouterland in Evergem *boven boordekens* en aan de *waterganck*, en twee gemeten meers in Drongen. Steeds wordt er vermeld dat er nog heerlijke en kerkelijke renten zijn *van ouden tijden*.

Voor het *havelicken ende catheijliken goede* in de ouderlijke hofstede (dieren, vruchten, rentes) zal alles geschat worden en Maria Slock zal ter waarde van de helft hiervan op haar 18de ongeveer 65 ponden ontvangen van haar vader (*vutcoope).* De vader belooft verder het kind op te voeden *noch min noch meer dan of heur moeder noch leefde.* Bij een vroeg overlijden van het weeskind wordt de vader ontslagen van deze voorwaarden. Tenslotte wordt er ook nog gesproken over een verdeling van bomen op de hofstede van de grootouders Martens te Sleidinge.

-Wanneer in november 1623 te Drongen Joanna Temmerman fa. *Ghijselbrecht* overlijdt, wordt er een staat van goed opgemaakt.[6] Ze was gehuwd met Gerolfus (*Gheerolf*) Dobbelaere (°voor 1580), fs *Jans* en haar weeskinderen worden genoemd: Livinus (*Liefken*), Egidius (Gilleken), Joannes (*Hansken*), Martinus (*Martken*) en Georgia (*Joorijntken*). Als voogden treden op: grootvader Ghijselbrecht Temmerman en Franciscus Van Kerrebroeck, inmiddels gehuwd met de oudste zuster van de wezen, Magdalena Dobbelaere (°voor 1600).

De overledene had een aantal erfgronden te Drongen:

- Een nieuwe behuisde hofstede in de wijk Luchteren van 400 roeden groot, inbegrepen *eenen cant bosch.*
- *Eenen bulck lants* gelegen voor de hofstede, met eenen bosch gemeene, samen twee gemeten en 50 roeden, en onverdeeld met Andreas Van Haverbeke (=vermoedelijk een familielid van Joanna Temmerman).
- *Eenen bulck lants* van 400 roeden groot langs de *sheeren straete*.

Samen met haar echtgenoot had ze nog:

- Een perceel meersland van 800 roeden, genoemd *de wilde oost* en gelegen in de buurt van de *gavergracht*. Dit stuk land stond genoteerd in het renteboek van de heer van Vinderhoute, wat dus duidt op diens cijnsgrond binnen Drongen.
- Een hofstede van 3 gemeten groot langs de *strate*, ook cijnsgrond van de heer van Vinderhoute. Dit is vermoedelijk de ouderlijke hofstede.
- Een stuk land van 650 roeden op *luchteren cautere*, genoemd de *mijleecke*.
- Een stuk land van 1 gemet 30 roeden, genoemd de *visput*.
- Een stuk land van een half gemet, genoemd het *eecke stick.*
- Een stuk land van 450 roeden, genoemd het *veldeken*, grenzende in het westen aan een *straetken streckende naer courtoys bosch.*

[6] M. Dobbelaere, Drongen, staten van goed, registers (=DSR), 2008, P. 71.

-In 1626 verkopen Marten, Jan, Gillis Dobbelaere en Franciscus Van Kerrebrouck fs Franciscus (=schoonbroer), allen kinderen van Gerolfus, 400 roeden land in Mariakerke bij *maeswalleken* aan Dominicus Hebbrecht, *baljuw deser heerlichede.*[7]

-Martinus Dobbelaere fs Gerolphus en zijn echtgenote Maria Slock, kopen in 1630 een stuk meersland (800 roeden) te Drongen –onder de heerlijkheid Vinderhoute- van enkele familieleden van Maria. Dit zijn Balthasar De Ryddere, Judocus Slock en Judocus De Vos (X*Stoffelijntken* Slock). Het stuk meers grenst o.a. aan de *gavergracht* en de koopsom bedraagt 99 ponden. Voor het gelag betaalt de koper nog 20 schellingen en zoals gebruikelijk zijn er nog enkele kleine heerlijke renten *van auden tijden* die ten laste zijn van de verkopers tot de dag van *erfvenisse* door de koper. Er is ook nog een *blat van bijleve* ten gunste van Catharina Reyters, weduwe van Petrus Slock, dit zijn vermoedelijk familieleden van Maria. De koper zal haar hiervoor jaarlijks moeten *contenteren*. De verkoop gebeurt met *sprekende monde ende wechwerpende halm* voor meier Petrus Clays, burgemeester Gasparius Dobbelaere en de schepenen van de heerlijkheid en de vierschaar van Vinderhoute en Belzele. Op de achterzijde van het perkament waarop deze verkoop is geschreven, staat nog vermeld *toecomste (*=vermoedelijk toekomstgeld te betalen aan de heer*) omme Mayken Slock huusvrauwe van Marten Dobbelaere.*[8]

-in november 1629 worden de erfgronden van Livinus Slock verdeeld over zijn 11 kinderen. Een kavel valt op zijn dochter Maria Slock (X Martinus Dobbelaere).[9]

-Kort na zijn huwelijk koopt Martinus Dobbelaere in 1629 van zijn schoonbroer Franciscus Van Kerrebrouck fs Franciscus een hofstede te Drongen voor de som van 1778 Carolus guldens die *utter handt* betaald is.[10] Op een perkament stuk van drie bladzijden[11] wordt de verkoop in detail beschreven. De hofstede is gelegen op luchteren, is 4,5 gemeten groot en ligt blijkbaar deels op grond van de erfachtige heer van Drongen en deels op grond van de prelaat van de abdij. Er is verder nog een half gemet maaimeers te Drongen in *de wilde*, dat valt onder de heer van Vinderhoute. Er is nog markgeld en gelaggeld te betalen, naast het voldoen van de drie kerkgeboden. De verschillende stukken grond worden nog tot Kerstavond 1633 gepacht door Petrus Van Beveren, fs Gerolfus. De verkoop wordt geregistreerd voor drie schepenbanken (!):

- Amman Hubrecht De Scheppere en schepenen Anthonius Yde, Joannes van Oost, Livinus De Muytere (schepenbank heerlijkheid Drongen)
- Baljuw Joannes Van Oost en schepenen Anthonius Yde, Hubrecht De Scheppere (schepenbank van de prelaat van de abdij). Het zijn dus dezelfde personen die een andere functie hebben in de twee heerlijjkheden.
- Baljuw Nicolaas Fiers en schepenen Gasparius Dobbelaere, Roelant Lippens (schepenbank van de heerlijkheid Vinderhoute).

[7] RAG, Mariakerke, 539, Erfenissen en klachten, f° 39.
[8] Transcriptie Michel Dobbelaere, Stadsarchief Gent, Familiepapieren.
[9] Familiepapieren, dubbel blad.
[10] Klein blaadje gespeld aan perkament van drie bladzijden, SAG, Familiepapieren.
[11] Perkament, SAG, Familiepapieren. Ook in RAG, Register 280, Mariakerke-Drongen, Wettelijke passeringen en staten van goed (1626-1628), f°226.

Een paar maanden na de aankoop van de hofstede te Drongen, gaan Martinus fs Gerolfus en zijn vrouw, een lening aan bij Egidius Colin (ze 'verkopen' hem een rente van drie ponden/jaar *den pennick 16e*) en bezetten deze direct op de gekochte hofstede.[12]

-In 1634 verkopen Martinus en zijn vrouw Maria Slock een gemet land te Drongen *wesende etthynghe*. Het stuk maakt deel uit (onverdeeld) van een groter perceel van twee gemet (genoemd *den vlaschgavere* met het recht van een dreef (*vuytvanck*) en wordt verkocht voor ongeveer 200 gulden aan Anthonius vande Stichele. Het wordt ook verpacht aan twee ponden/jaar.[13] En nog in 1634 wordt er door Martinus Dobbelaere fs Gerolphus en zijn schoonbroer Judocus de Muytere, klacht ingediend tegen *Jan* van Pamele i.v.m. geleden schade door hun schoonvader Livinus Slock.[14]

-Egidius Dobbelaere verkoopt in 1635 namens zijn vader Gerolphus een half gemet land te Drongen (genoemd *de Welde*, binnen heerlijkheid Vinderhoute) in de buurt van de gavergracht, aan Joannes Van Verdeghem, voor een som van 35 ponden.[15] Dezelfde Egidius verkocht toen ook een gemet land *om de hoochstraete* te Drongen aan zijn broer Joannes voor 300 gulden, en belast met *cheinsrente van auden tyden daer vuyte gaende* en 20 schellingen *ter taefele* (=gelaggeld).[16] Het is onduidelijk of het om de twee zonen van de hierboven vermelde Gerolfus (XJoanna Temmerman) gaat, of om Joannes Dobbelaere (XMagdalena van Voorde) en zijn broer.

-Martinus Dobbelaere fs Gerolfus wordt genoemd als verweerder in een proces aangespannen door de *eerweerde vrauwe Mevrauwe de douagiere* van Vinderhoute (1635).[17]

-In 1638 verkoopt Martinus samen met zijn vrouw 500 roeden land en maaimeers te Drongen aan zijn broer Joannes Dobbelaere. Het stuk ligt naast de gavergracht en is onverdeeld (=behoort tot een groter stuk) met de weduwe van Joannes Van Pamele, voordien van Livinus Slock (=broer van Maria). De verkoopprijs bedraagt 800 gulden en vervolgens gaat Martinus de 500 roeden zelf pachten voor een jaarlijkse som van zes ponden. De koper neemt het *sheeren marckghelt* voor zijn rekening. Blijkbaar wordt nog een deel hiervan verkocht aan de weduwe Charles Dhont die dan ook een deel van de pacht zal ontvangen.[18]

-Martinus Dobbelaere, nu fs Gerardus genoemd, gaat vanaf 1637 een contract voor zes jaar aan voor een pachtgoed te Lemberge in het Land van Aalst dat eigendom is van wijlen Sieur Albijn de Richebourg en *tgoet te Beke* wordt genoemd.[19] In de notariële akte is er sprake van een pachttermijn die begint Kerstavond 1637, en een tweede die ingaat Kerstavond 1643. Martinus stelt zich *seker* voor deze pacht met o.a. zijn bezittingen in Drongen:

---

[12] RAG, Register 280, Mariakerke-Drongen, Wettelijke passeringen en staten van goed (1626-1628), f°272.
[13] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 130.
[14] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 131.
[15] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 134.
[16] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 139.
[17] RAG, Vinderhoute Merendree Belzele, 170, dd 20.12.1635.
[18] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 156.
[19] SAG, Familiepapieren, vijf bladen. Op sommige bezittingen in Drongen staat een bezette rente. Op een dubbel blad dd. 23.6.1639 wordt het goed te Beke in detail besproken, het bestaat uit verschillende stukken land, bossen en meersen. De pachtprijs bedraagt 87 ponden/jaar. Men spreekt hier terug over Martinus Dobbelaere fs Gerardus, wat dus niet correct is. Op een dubbel blad dd 19.3.1638 is er sprake van de eerste pachttermijn aan 104 ponden/jaar. Martinus Dobbelaere neemt hierbij de beesten en de vruchten over van de vorige pachter, de weduwe Joannes Van Herpe, voor ongeveer 196 ponden. De betalingen aan de weduwe en aan de familie de Richebourg voor de pacht worden in detail genoteerd op nog een ander dubbel blad. Er zijn nog betalingen van de pacht voor het jaar 1652, zodat er blijkbaar ook sprake is van een derde pachttermijn. Naast het pachtgeld dient hij ook jaarlijks twee zakkn witte tarwe te leveren aan de familie de Richebourg.

- Een behuisd pachtgoed bij de *boschkeete* in luchteren met landerijen (11,5 gemeten) en een behuisde hofstede (460 roeden).
- De helft van een *bosken* naast het vermelde pachtgoed en nog een stuk land naast de *boschkeete*, elk 400 roeden groot.
- Naast de hofstede en tegen het *ghijwelstraetken*, een stuk bosland grenzende aan de H. Geest van Drongen.
- Een stuk land van 800 roeden en een stuk meersland van 800 roeden grenzende aan de gavergracht en *ront beplant met abeelenpotten*.

-Blijkbaar worden zijn goederen in Drongen door Martinus Dobbelaere verpacht aan Gerolfus Van Laecke, nadien aan Philippus Mestdach.[20]

-Maria Slock fa Livinus overlijdt op 3.2.1646, haar man Martinus fs Gerardus is de houder, en als haar weeskinderen worden genoemd *Jan, Geeraerd, Janneken, Betken ende Mayken.*[21] Er zijn moederlijke erfgronden te Sleidinge, ook te Drongen (een meers van 800 roeden, gelegen onder den *heirwech van vinderhaute*, gekocht in 1643 van Balthasaer De Riddere, voor de som van 150 ponden). Tijdens het huwelijk zijn een aantal gronden verkocht *danof recompense moet gheschieden, o.a.*:

- 200 roeden meers te Drongen op de *herwech van vinderhaute*, aan Anthonius Van Stichelen
- de helft van 400 roeden land in de buurt, verkocht aan Joannes Dobbelaere
- 300 roeden land in Lovendegem, verkocht aan Petrus Martens

Tijdens het huwelijk is een behuisd pachtgoed (4,5 gemet) te luchteren in Drongen bij de *boschkeete* gekocht voor 1738 gulden. Martinus had dit gekocht van Franciscus Van Kerrebrouck (XMagdalena Dobbelaere) (=schoonbroer). Het sterfhuis is ook nog jaarlijkse som van drie ponden schuldig aan Egidius Dobbelaere. In 1650 worden nog *een waghen plough en een bedde met drij kussens ghevonden* en bij de goederen van het sterfhuis gevoegd op verzoek van Martinus Dobbelaere en Joannes Slock, voogd van de wezen.

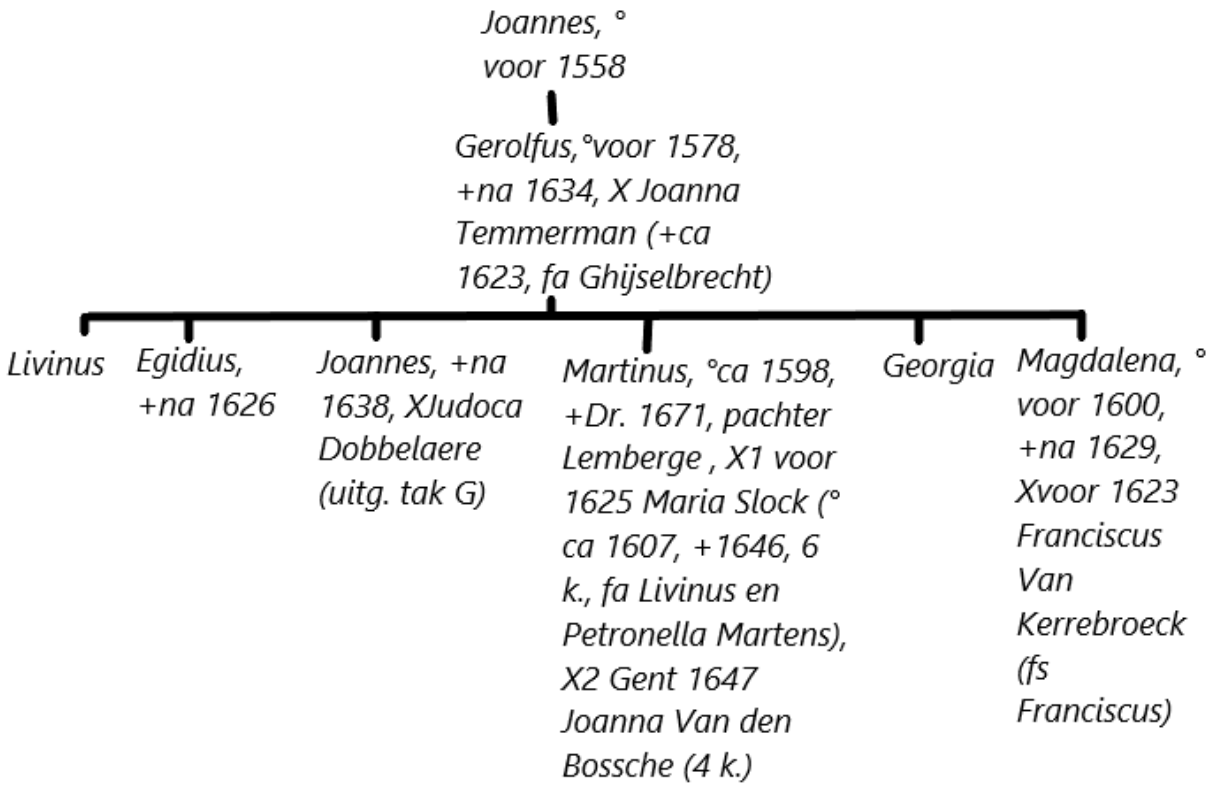
-Blijkbaar ontstaan er in 1653 financiële problemen en kan Martinus –nu terug fs Gerolfus genoemd- zijn pacht niet meer betalen. De familie de Richebourg dienen klacht in bij de amman en schepenen van de gemene vierschaar van Drongen en bij de baljuw en schepenen van de heerlijkheid en vierschaar van de prelaat van de abdij van Drongen i.v.m. verkopen en aankopen van gronden binnen beider heerlijkheden tot *souffisante versekerthede van tgone den selven dobbeleere ande versouckers schuldich is …*

-In 1655 verschijnt een zekere Laurentius Van Huffele, officier van deze heerlijkheid (=Drongen) voor de schepenbank en heeft een notariële akte bij opgesteld door notaris Joannes Melaert te Gent. [22] Martinus Dobbelaere fs Gerardus, pachter wonende te Lemberge, is op het moment dat hij bij de notaris verschijnt, weduwnaar geworden van Maria Slock fa Livinus, en hertrouwd met Joanna Van den Bossche. Er is sprake van achterstallige landpacht aan *Sieur* Daniel de Richebourch, en aan de weduwe van Jacques de Richebourch en haar zoon.

[20] Familiepapiern, enkel blad, dd. 15.3.1644.
[21] SAG, Familiepapieren, Staat van goed Mayken Slock fa Lievens, half blad.
[22] DSR, P. 156.

-Martinus wordt in de archieven afwisselend met *fs Gerolfus* en *fs Gerardus* genoteerd. Dit wordt meermaals waargenomen wanneer de voornaam Gerolfus –naar de patroonheilige van Drongen- in het spel is. Op basis van de vermelding van zijn broer Joannes en zijn zus Magdalena (X Franciscus Van Kerrebrouck) kan de afstamming van Gerolfus (XJoanna Temmerman) als correct beschouwd worden. Vermits bij Joannes Dobbelaere (XJudoca Dobbelaere, uitgestorven tak G) ook de naam van Franciscus Van Kerrebrouck als doopgetuige voorkomt kunnen we er van uit gaan dat deze de broer is van Martinus (X Maria Slock).

Het is verleidelijk om Joannes Dobbelaere (XMagdalena van Voorde) en zijn broer Egidius ook in dit afstammingsschema te plaatsen, hier zijn evenwel toch minder argumenten (o.a. de vermelding van een Anna Dobbelaere daar als doopgetuige en andere minder bekende namen). Mogelijk zijn verdere sporen naar hun vader Gerolfus aangewezen, bv. te Vinderhoute waar er een Gerolfus (°voor 1560, X Tassins?) is.

En om de hele zaak nog wat ingewikkelder te maken dan ze is: in hetzelfde jaar 1656 dat Joannes Dobbelaere (XJudoca Dobbelaere) overljdt te Drongen, is er ook het overlijden van een andere Joannes Dobbelaere (XBarbara De Baets), en jawel, ook deze laatste is de zoon van een Gerolphus! Als voogd bij de weeskinderen van deze tweede Joannes is een Gerardus fs Gerolfus genoemd, ook evenwel als Gerardus fs Gerardus aangeduid. Dit moet om Gerulphus Dobbelaere (X Judoca Van Renterghem) gaan. Bij een van de kinderen van dit laatste echtpaar is Barbara de Baets de doopmeter. De naam van de vader wordt in de parochieregisters steeds als Gerulpus genoteerd (ook Gerulphi, Gerulpho, Geerof). Dus opnieuw, en zowel voor de vader als de broer van de tweede Joannes, is er een opmerkelijke verwarring tussen de voornamen Gerolfus en Gerardus. Conclusie: er moet vermoedelijk nog een derde persoon met de naam Gerolfus rond dezelfde periode in de regio Drongen/Vinderhoute/Mariakerke geleefd hebben. Zo worden er in 1609 zonen Petrus (XMaria de

Vogheleere) en zijn broer Gerolfus, als zonen van een Gerolfus genoemd te Drongen.[23] Er lijkt verder geen verwantschap te zijn tussen de drie vermelde afstammingslijnen, met telkens ook een zoon Joannes. Vermelden we tenslotte nog dat in DDB een Gerardus (XElisabeth de Jaghere) en zijn broer Joannes (XMagdalena van Beveren) verkeerdelijk vermeld worden als kinderen van Martinus Dobbelaere (XMaria Slock). Ze zijn beiden zonen van Joannes (XBarbara de Baets).

Joannes Dobbelaere (XLivina Coppens)

-Livina Dobbelaere fa Joannes (weduwe van Gerolfus Neyt fs Petrus) wordt in 1620 genoemd in een proces tegen de *heeschers* Petrus Claeis en Livinus de Meyere, *ticheldeckere* te Gent.[24]

-In 1624 is er sprake van de weduwe ende *hoirs* van *Jan* Dobbelaere fs *Jacobs*. Ze wordt er als eigenaar genoemd van land grenzende aan de hofstede van Egidius Wieme (XElisabeth Bundervoet).[25] Vermoedelijk gaat het hier om een andere Joannes Dobbelaere fs Jacobus.

-Franciscus Van Kerrebrouck, weduwnaar van Anna Dobbelaere fa Gasparius, verkoopt in 1639[26] twee partijen land gelegen te Vinderhoute aan meester Sebastiaen Dhane (voor 1350 gulden):

- een partij land van vier gemet *int gheweste van poucke ghenaempt de boudoncken* (in de buurt van de *poucke*). Dit stuk wordt verpacht aan een zekere Jan Dobbelaere en Lieven van Sochele. Dit stuk is tijdens zijn huwelijk met Anna Dobbelaere gekocht van een zekere Martinus de Bets. Zijn kinderen ontvangen ter compensatie en zijn *vuyt gheleyt ende gecontenteert* met de verkoop van een behuisde hofstede *aen tcasteel te Vinderhaute daer hij lest inne ghewoont heeft.*
- een gemet meersland in de buurt (west de *nedercalene*) dat ook verpacht wordt. Dit stuk is door Franciscus geërfd van zijn vader.

-In 1649 verkoopt Gerardus Claeys fs Martinus in naam van zijn echtgenote (vermoedelijk een Dobbelaere) een gemet land aan Livinus de Muytere. Het stuk land ligt te Lovendegem onder de heerlijkheid Vinderhoute en is *davaert* genoemd. Het is geërfd uit het sterfhuis van Livinus Dobbelaere (XMargaretha Dobbelaere). De verkoopprijs bedraagt 48 ponden. Daar een Martinus Dobbelaere fs Joannes recht van voorkeur heeft wegens *naerhede* (=nauwe verwantschap) wordt hij alsnog de nieuwe eigenaar.[27]

-In 1657 moet Livinus Dobbelaere, zoon van Livinus Dobbelaere en Margaretha Dobbelaere, nog een obligatierente afbetalen ten gunste van Gillis de Maijere, erfgenaam van jonkvrouw Agatha de Vriese. Deze rente is bezet op een behuisde hofstede met land die Livinus had geërfd van zijn ouders.[28]

[23] DSR, P. 44-45.
[24] RAG, Vinderhoute, 169, dd 1.7.1620.
[25] DSR, P. 71.
[26] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 160.
[27] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 18.
[28] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 165.

-In 1593 verkopen Gasparius Dobbelaere fs Joannes en zijn echtgenote Arnoldijne Smeyers (weduwe Laurentius Van der Zochelt) aan Egidius Van der Zochelt, stroodekker, hun huis in de Gentse Vleeschhouwerstraete.[29]

-Bij het overlijden in 1585 van Joannes Dobbelaere (X Livina Coppens (+)) wordt een staat van goed opgemaakt ten gunste van de weeskinderen *Jaspaert, Pierken, Grietken, Betken, Sijnken en Tanneken*. Hun broer Gerolfus is de voogd. Vaderlijke erfgronden zijn land *op den cautere*, 1 gemet meers (genoemd *de wilde*), 200 roeden zaailand aan de *vier eecke*, o.a. grenzend aan Gasparius Dobbelaere. Bij de registratie voor baljuw en schepenen van de heerlijkheid Vinderhoute zijn nog aanwezig: Gerolfus Neyt (XLivina Dobbelaere), Gasparius Dobbelaere (bij *huwelijck zijn selfs wesende*) en Margaretha (20 jaar).[30]

De voogd verkoopt wat later zes gemeten land te Vinderhoute, o.a. grenzend aan de kinderen van Gillis Dobbelaere, aan Petrus Eeckman voor 33 ponden.[31] Gerolfus spant als voogd ook een proces in tegen Petrus Neyt.[32]

-Zie stamboomschema in DDB 4/2020, P. 117. Joannes (XLivina Coppens) is een broer van Christophorus (XMargaretha Manoudt). Beiden zijn zonen van Jacobus (broer van Petrus en Boudewijn).

Egidius Dobbelaere (XKestijne De Meyer)

-Egidius Dobbelaere fs Petrus verschijnt in 1614 voor de schepenbank. [33]Hij verklaart uit vrije wil een aantal erfgronden van hemzelf en gronden waar hij het vruchtgebruik van heeft (zijn echtgenote Kestijne De Meyer is al overleden) te willen verkavelen en na te laten aan zijn vier kinderen, waarvan drie gehuwde dochters. Er wordt verwezen naar een kavelbrief.

-Voor juli 1631 overlijdt te Drongen Livinus Dobbelaere, echtgenoot van Anna De Weert (Swerts). Hun weeskinderen zijn Pieter, Janneken en Barbelken en hun oudste broer Gillis treedt op als voogd parenteel. De voogd materneel is Judocus Van Hecke fs Livinus. De staten van goed[34] duiden op een positief saldo van ongeveer 19 ponden, zodat elk van de vier kinderen recht heeft op ongeveer 4 ponden.

Livinus Dobbelaere laat volgende erfgronden na aan zijn kinderen:

- Een stuk land van 450 roeden groot, genoemd de *melcdam*, grenzende aan Gerolfus Van Beveren (=zijn schoonbroer). Op het stuk land staat een bezette jaarlijkse rente van 15 schellingen groten ten gunste van Joannes Van Cruybeke.
- Nog in de buurt een stuk meersland van 400 roeden.
- Een partij maaimeers van 150 roeden, grenzende in het westen aan de *kalene.*

Tijdens het huwelijk is een hofstede in hun bezit gekomen *daer de vader overleden* is, groot ongeveer vijf gemeten en belast met een bezette jaarlijkse rente van ongeveer twee ponden ten gunste van Ludovicus Vander Linden.

---

[29] SAG, Zwarte Doos, Staten van goed, reeks 330, Vol. 113, f° 47.
[30] RAG, Vinderhoute 55, dd 10.6.1585.
[31] RAG, Vinderhoute, 164, dd 12.8.1585.
[32] RAG, Vinderhoute, 164, dd 12.8.1586.
[33] DSR, P. 56.
[34] DSR, P. 84, ook RAG, Mariakerke, 540, Erfenissen en klachten, f° 32.

Het is vermoedelijk dezelfde Livinus fs Egidius die in 1614 een stuk grond (vijf gemeten) koopt voor 116 ponden van Guillelmus Martens.[35] Het stuk ligt tussen de *melcdam* en de *slindonckdriesch* en noemt de *strepe* of de *wostijne*. Hij koopt bovendien ook nog een gemet land op de *mijlackere*, grenzend aan *tpoortackere goed* binnen *Ghendt*.

-Catharina Dobbelaere fa Egidius overlijdt voor december 1615 te Drongen.[36] Ze laat vier wezen achter: *Gheerken, Tanneken, Vyntken ende Janneken*. Haar man Joannes Van den Berghe is houder van het sterfhuis. Voogd materneel is Livinus Dobbelaere fs Egidius. De kinderen erven blijkbaar grond te Drongen van moeders kant: een stuk land op *den wijck van luchteren*, groot twee gemeten, genoemd *voschbulcxken*. Het stuk land grenst o.a. aan Petrus Behaghele *causa uxoris*.

-Joanna Dobbelaere fa Egidius is in 1612 houder van het sterfhuis van Daniel van den Heede (+Drongen voor oktober 1611).[37] Deze Daniel was weduwnaar van Catharina Oste, waarvan zes kinderen. Uit het huwelijk met Joanna kwamen er nog twee kinderen: Martinus en Egidia van den Heede. Voogd materneel is Gerolfus Van Beveren (=oom). Er zijn erfgronden langs vaderlijke kant op den *helshouckdries*. Grootvader Egidius Dobbelaere is aanwezig en stelt zich *zeker ende borghe.*

-In 1631 overlijdt Livinus Dobbelaere, zijn vrouw *Tanneken Sweerts* is *hauderigghe* en de wezen zijn *Pier, Janneken en Barbelken*. Hun broer *Gillis* is de vaderlijke voogd.[38] De voogden verklaren voor amman en schepenen dat zij alle goederen en ook de schulden nagekeken hebben, en tot een positief saldo komen van ongeveer 19 ponden dat zal verdeeld worden over de vier kinderen. Men spreekt van paarden, koeien, *renders*, zwijnen, vruchten in de schuren en op het veld, *vette stroo*, vlas.

Erfgronden langs vaderlijke zijde waarop de weduwe van Livinus het vruchtgebruik heeft *(recht van bijleve naer costume*):

- Een stuk land van 450 roeden, genoemd de *melcdam*, grenzende o.a. aan Gerolphus Van Beveren (=oom) en belast met een bezette jaarlijkse rente van 15 schellingen ten gunste van Joannes Van Cruibeke.
- Een stuk meersland in de buurt van 400 roeden, ook grenzende aan dezelfde Van Beveren.
- Een stuk *maeymeersch in den booris* (150 roeden) gelegen langsheen de Kale.

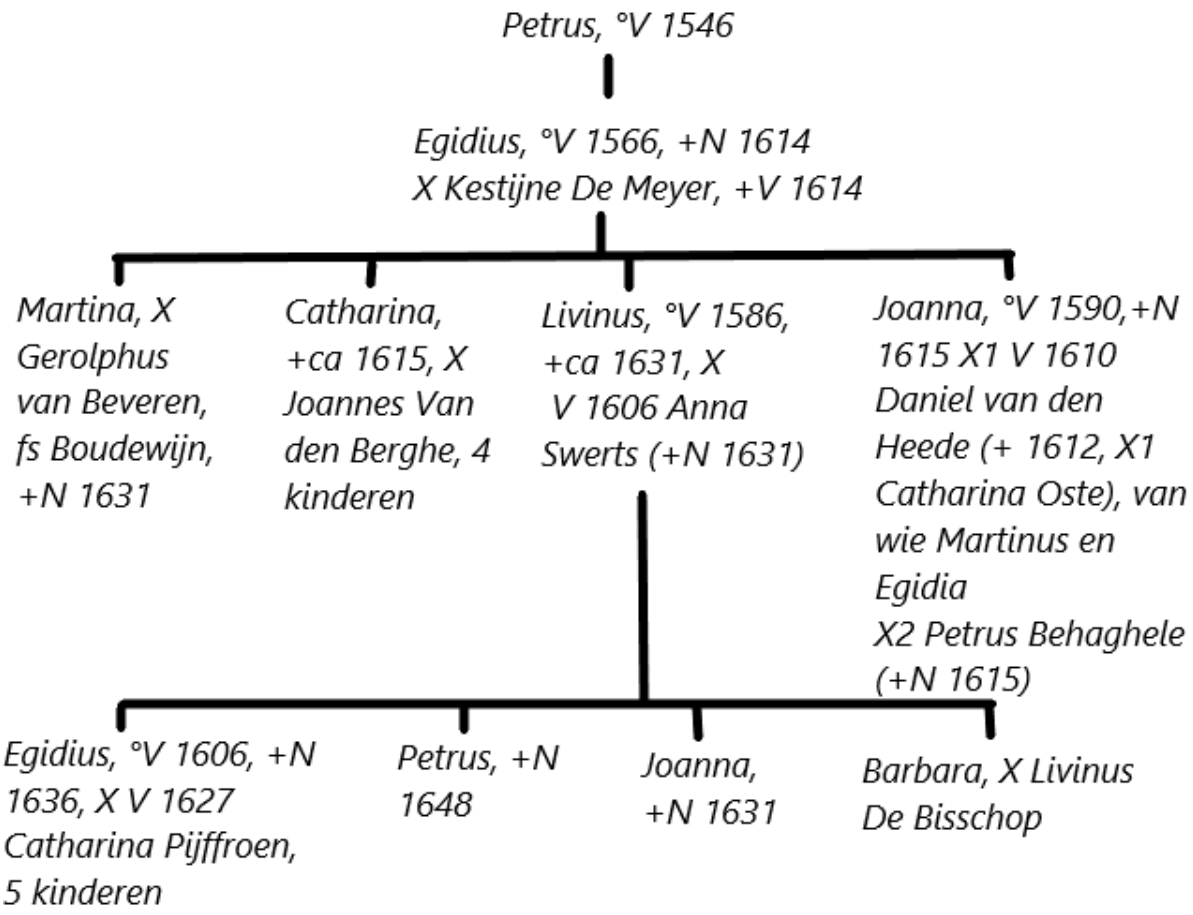
Erfgronden tijdens het huwelijk verworven zijn:

- Hun hofstede *daer hij Lieven up ende in overleden es,* groot vijf gemet en belast met een bezette jaarrente van ongeveer twee ponden ten gunste van Ludovicus Van der Linden.

-In 1632 verkoopt Egidius Dobbelaere fs Livinus aan zijn oom Gerolfus Van Beveren fs Boudewijn, een stuk land van ongeveer 1 gemet gelegen in *den voorsten melcdam* op de wijk van *Slindonck* binnen Drongen. Dit stuk grenst aan een ander stuk dat behoort aan zijn broers en zus, Petrus, Joanna en Boudewijn –dit moet Barbara zijn- Dobbelaere, de laatste twee zijn nog minderjarig.[39] Dit stuk grond had hij geërfd van zijn vader, en zijn moeder mag het nog twee jaar pachten *bij vriendelicke erffelicke vuytlech jeghens sijne moeder ende medehoirs.*[40]

---

[35] DSR, P. 57.
[36] DSR, P. 58.
[37] DSR, P. 53.
[38] M. Dobbelaere, Drongen, staten van goed, bundels (=DSB), P. 4. Amman is *Hubrecht* De Scheppere, de schepenen zijn Joannes De Coster, Livinus De Muyter en Livinus Coppens.
[39] RAG, Mariakerke, 541, Erfenissen en klachten, f° 40-42.
[40] RAG, Drongen, 281, f° 108v.

Adrianus Dobbelaere (XMonyntken de Munck)

-Voor 28 november 1631 overlijdt te Drongen *Monyntken* de Munck (*smuyncx*), haar echtgenoot Arnoldus (*Arendt*) Clais is de houder van het sterfhuis. Uit haar eerste huwelijk met Adrianus Dobbelaere had zij Petrus, Egidius, Gerolfus, Livinus en Joanna (XJudocus Cockuyt) als kinderen. Uit haar tweede huwelijk: Francisca (XLaurentius Moreels), Livina bij *ghetijdighe aude haer selfs* en *Stoffelijnken* (XGeorgius Van de Velde).

Alle kinderen verschijnen voor burgemeester en schepenen, de echtgenoot van Stoffelijnken heeft bij de baljuw en schepenen van de vierschaar van Nieuwenhove toestemming gegeven om zijn vrouw in zijn plaats de verkoop van een stuk grond te gaan regelen.[41] Het betreft hier een perceel van vier gemeten groot, gelegen op de wijk Luchteren langsheen de bossen van de *lazerije*, genoemd *den berct*. Als verkopers worden naast Stoffelijnken nog twee andere personen genoemd, vermoedelijk familieleden van haar man. Waarom haar broers en zussen bij deze verkoop aanwezig zijn is niet duidelijk.

-Adrianus overlijdt te Drongen voor juni 1606, zijn vrouw Monijntken De Munck fa Joannes – ondertussen al hertrouwd met Arnoldus Claeys- is de houder van het sterfhuis met zes wezen.[42] De paternele voogd is een zekere Gerolfus Dobbelaere fs Joannes. Erfgronden van vaderlijke zijde *deen heelft ghecommen van den overledenen ende dander heelft mett houderigghe in huwelick vercreghen*

[41] DSR, P. 85. De heerlijkheid Nieuwenhove lag deels binnen Sleidinge, Lovendegem en Waarschoot.
[42] DSR, P. 40.

(dus met erfgronden wordt hier ook het deel van de vader van de tijdens het huwelijk verkregen goederen bedoeld!): een behuisde hofstede gelegen op het eind van de *beeckstrate*, groot ongeveer 1 gemet, drie stukken land, samen vijf gemet, genoemd *den tarwebilcken* langs het *boschstraetken* en een oud gemet genoemd de *langhe haghe*.

-Bij het overlijden van Joanna Dobbelaere voor 1638 te Drongen, wordt een staat van goed[43] opgemaakt waarin haar echtgenoot Judocus Cockuyt als houder genoemd wordt. Als weeskinderen worden genoemd: Petrus, Joannes, *Monijntke*, Joanna, Maria, Judoca en Livina. De voogd materneel is Petrus Dobbelaere.

De kinderen erven van hun moeder een half gemet land in Drongen en 250 roeden land genoemd het *tarwen bulcxken.*

Tijdens haar huwelijk zijn nog een half gemet meersland in *den oostgavere* en 75 roeden land rond hun hofstede verworven. Vermoedelijk gaat het dan over de hofstede in de *beecstraete*, groot 400 roeden.

De staat van goed wordt geregistreerd voor de schepenen van de prochie en vierschaere: Livinus de Vlieghere (burgemeester), Dominicus Cockuut, Petrus Cockuut, Martinus Cockuut, Simon Upstal, Petrus Speeckaert en Martinus Leebaert.[44]

-In 1608 is een zekere Livinus Cockuut de houder van het sterfhuis te Drongen van Sara De Rudder.[45] Er is sprake van erfgronden langs moeders kant, o.a. een half gemet land genoemd *tgroote stick ofte doorentken* dat grenst aan de *chartreusen nu binnen eertyts buyten Ghendt*. Ook nog de helft van een stuk van twee gemeten, gelegen *thenden de beecstrate* voor de hofstede van wijlen Adrianus Dobbelaere, nu Arnoldus Claes causa uxoris.

-In 1647 stellen de voogden van de minderjarige wezen van Judocus Cocquyt fs Judocus een stuk grond van 1000 roeden, gelegen te Landegem onder Merendree, (=dus waarschijnlijk cijnsgrond te Landegem) te koop. De hoogste bieder is de amman Hubert De Schepper. De moederlijke voogd is Egidius Dobbelaere.[46] Petrus Cocquyt, broer van de vader van de wezen, is eveneens voogd. Op een afzonderlijk blad is genoteerd dat deze Petrus al in 1634 een som van 16 ponden geleend heeft van Joannes Van Oyeghem. Petrus belooft hem jaarlijks een pond terug te betalen *verbindende in tgeene voorseyt mijnen persoon ende goet … hebbe ick de obligatie doen schriven ende met mijn eyghen handt ende naeme geteekent.* (=onbezette rente).

Deze Petrus Cocquyt is blijkbaar kort nadien al overleden, hij was gehuwd met Livina De Cuypere.[47] Er is sprake van een leengrond (twee bunders) te Drongen die verkocht is aan Martinus Minne voor ongeveer 141 ponden. En ook de hierboven al vernoemde verkoop van 1000 roeden aan de amman – voor een som van 116 ponden- wordt ook nog eens genoemd. Blijkbaar is de nieuwe voogd van de kinderen van zijn broer Judocus, nu een zekere Joannes De Weert. Egidius Dobbelaere is de medevoogd.

-Zie stamboomschema in DDB 1/2017, P. 28.

---

[43] DSR, P. 92.
[44] RAG, Drongen, register 276, Contracten en wettelijke passeringen en staten van goed.
[45] DSR, P. 43.
[46] DSB, P. 7. Ook in RAG, Drongen 2.
[47] DSB, P. 11.

Martinus Dobbelaere (XEgidia Van Hove)

-In 1584 maken de amman en de schepenen va de *ghemeene vierschaere* van Drongen bekend dat de schulden uit het sterfhuis van wijlen Joannes Dobbelaere fs Boudewijn zullen betaald worden met diverse goederen en gronden van hem die aan de meestbiedende zullen verkocht worden.[48]

-Judocus Dobbelaere fs Boudewijn overlijdt te Drongen voor mei 1583 en laat een weeskind Ludovicus (*Loys*) achter.[49] Zijn weduwe *Neelken* De Schuutere fa Judocus is de houder van het sterfhuis en als voogd treedt Martinus Dobbelaere (=oom) op. Als erfgronden (dus niet duidelijk of dit vaderlijke erfgronden zijn of gronden verkregen tijdens het huwelijk) worden genoemd:

- 125 roeden *cauterlants* gelegen te *bassebeke*, grenzend aan het klooster van Drongen en aan gronden van Guillelmus Ide (=familielid).
- Een partij *ettinghen* van 200 roeden, gelegen te *luchteren* en belast *metter heerelicke rente van oude tijden daervut gaende.*

-Cornelius Dobbelaere overlijdt voor 1648, zijn vrouw *Joorijgen* (Georgia) Thienpont fa Livinus is de houder van het sterfhuis.[50] Er zijn twee weeskinderen, *Liefken en Tanneken*, en de vaderlijke voogd is Boudewijn Dobbelaere. Er is een overzicht gemaakt van alle goederen en schulden. De weduwe belooft schulden zoals het beste hoofd en de registratiekosten voor het opmaken van deze staat van goed zelf te betalen. De wezen krijgen elk ongeveer 23 ponden. Zij belooft ook de wezen verder te onderhouden totdat ze meerderjarig zijn en *tontlasten van alle bruloften ende kinderheffen ende hemlieden dies angaende te voorsiene van gelde omme haerlideren vriendt eere ende bijstandt te bewijsen.*

De vaderlijke erfgronden te Nevele en Drongen zijn onverdeeld met diens broer (=Judocus) en werden bekomen als één kavel uit de erfenis van hun vader Martinus. De weduwe van Cornelius heeft het vruchtgebruik op de helft van deze erfgronden (de andere helft behoort aan Judocus Dobbelaere). Er wordt een hofstede en drie stukken land genoemd te Nevele. Er is ook een stuk grond te Drongen (1 gemet) palende aan het *Loostraetgen*. Op al deze stukken grond zijn er de heerlijke en kerkelijke renten die moeten betaald worden. De weduwe van Cornelius belooft haar deel verder te betalen.

Erfgronden tijdens hun huwelijk verkregen zijn:

Een stuk land te Drongen , genoemd *de vent* en gekocht van de weduwe en hoirs van Laurentius Duyck. Het blijkt cijnsgrond te zijn van de heer van Anveyn. Dit stuk is onverdeeld tussen de weduwe en haar weeskinderen (=één kavel).

Tijdens hun huwelijk is ook een stuk grond te Zevergem, een moederlijke erfgrond (=dus van Georgia Thienpont zelf), verkocht. Met het geld hebben ze dan samen met de broer van Cornelius een stuk grond van 4,5 gemeten te Drongen gekocht, grenzende aan de *Deynschen herrewech*. Er is met de weduwe afgesproken dat *haer hauderigghe de ghecochte partije in eerfachtichede zal volghen jeghens de bovenschreven vercochte partije.*

-In 1613 wordt op een smal en langwerpig stuk perkament de verkoop geregistreerd van grond (100 roeden) te Drongen op *luchteren cautere* van Martinus Dobbelaere fs Boudewijn aan Gerolfus Dobbelaere fs Joannes. Vermoedelijk zijn dit neven van elkaar. Het stuk land is *rentende onder den*

[48] DSR, P. 241.
[49] DSR, P. 237.
[50] DSB, P. 8.

Prince wesende Calandt, gelegen aan de *mijbeecke*. De koopsom bedraagt 52 ponden – in drie schijven te betalen-en de koper betaalt het gelag (20 schellingen) en 20 schellingen voor een *hooftcleet* voor de vrouw van de verkoper. De koper zal volop van de grond kunnen genieten vanaf augustus wanneer immers de *vruchten geschoren zijnde, ende dat zo valt hij met de duyven in de stoppelen*. Er is ook sprake van drie *zondaechshe* kerkgeboden van acht dagen. De verkoop gebeurt voor schepenbank van de *prochie en ghemeene vierschare van Drongen, voor amman en wettelijke maanheer van* Charles Cottrel (=heer), en de schepenen Anthonius Yde, Adrianus De Wulf, Philippus Van Kerrebrouck, Petrus Van de Voorde en Joannes Van Oost. Ook hier staat op de keerzijde *toecomste gheerolf dobbeleere filius jans.*[51]

-Zie ook uitgestorven tak G in DDB 4/2018. Mogelijk is Boudewijn, de vader van Martinus, een broer van Petrus (met dochter Catharina) en Jacobus (met zonen Joannes en Christophorus).

Christophorus Dobbelaere (XMargaretha Manoudt)

-De weduwe Margaretha Manoudt en haar kinderen verkopen in 1587 een stuk grond van 200 roeden, gelegen bij de dreef van de heer van Vinderhoute *an tcappeleken*, aan Laurentius Van de Verre te Gent. Livinus Dobbelaere en Gerardus Braedt treden op als voogden van de wezen *Fransken, Tanneken, Grieten ende Betken*. Ook dochter Maria en haar man Bartholomeus de Zuttere is aanwezig.[52]

-in 1589 treedt een zekere Joannes van Deele op als eiser in een proces tegen de weduwe van Christophorus Dobbelaere (verweerder). Inzet is blijkbaar het *vertransporteren* van beestenwagens, ploegen, eggen, huisraad. [53] Ook haar dochter Maria (XBartholomeus Roegiers) dient een klacht in tegen haar moeder en de andere erfgenamen.

-In 1593 verschijnt voor de Drongense schepenbank Olivier Joos, erfgenaam van wijlen Martinus Van Oost. Hij verkoopt een jaarlijkse rente van ongeveer drie ponden aan Margaretha Helauts. Het betreft hier een nog af te betalen lening door Anna Dobbelaere (weduwe van Guillelmus De Meyere) en haar weeskinderen. Livinus Dobbelaere fs Christophorus treedt op als voogd van de wezen. Daar ook de amman en schepenen van Merendree genoemd worden moet vermoedelijk de rente bezet zijn op een stuk land daar.

-Voor baljuw, meier en schepenen van de vierschaar van de prochie en heerlijkheid Vinderhoute , dus de oppervoogden, vragen in 1595 de voogden van Grietken Dobbelaere fa Christophorus na het relaas gedaan door de moeder-weduwe, om een verkoop te doen ten gunste van het weeskind. Het betreft haar aandeel in de erfenis van haar vader en dit te verkopene *ten hoochste ende meesten prijse*. Haar broer Franciscus, en haar schoonbroers Bartholomeus Roegiers, Judocus De Graeve en Tobias Lievens zijn eveneens aanwezig. Het betreft een *bilck* land van 400 roeden gelegen te Vinderhoute *ommegracht*, de koper is een zekere *Hubrecht* Eeckman, poorter van Gent.[54]

---

[51] Transcriptie Michel Dobbelaere, Stadsarchief Gent (SAG), Familiepapieren. Het laatste stuk van de koopsom wordt huter hant betaald in 1616. Martinus Dobbelare tekent een ontvangtbewijs.
[52] RAG, Vinderhoute, 165, dd 9.7.1587.
[53] RAG, Vinderhoute, 167, dd 15.91589.
[54] RAG, Vinderhoute, 168, dd 14.12.1595. In 1600 worden Matthias Van Bost genoemd als baljuw, Petrus Claeis als meier, Petrus De Zuttere als burgemeester, en Gasparius en Franciscus Dobbelaere, Petrus Vande Voorde, Anthonius Van Kerdkvoorde, Laurentius Steyaert en Livinus Gheernaert, als schepenen, in: RAG, Vinderhoute, 168, dd 16.3.1600.

-De weduwe, inmiddels hertrouwd met Joannes Dhooge fs Joannes, wordt in 1597 veroordeeld om 12 ponden te betalen aan Anthonius Van Kerckvoorde i.v.m. de verkoop van de helft van een hofstede in Belzele door wijlen haar man.[55] Het is niet duidelijk wat de basis is van deze uitspraak.

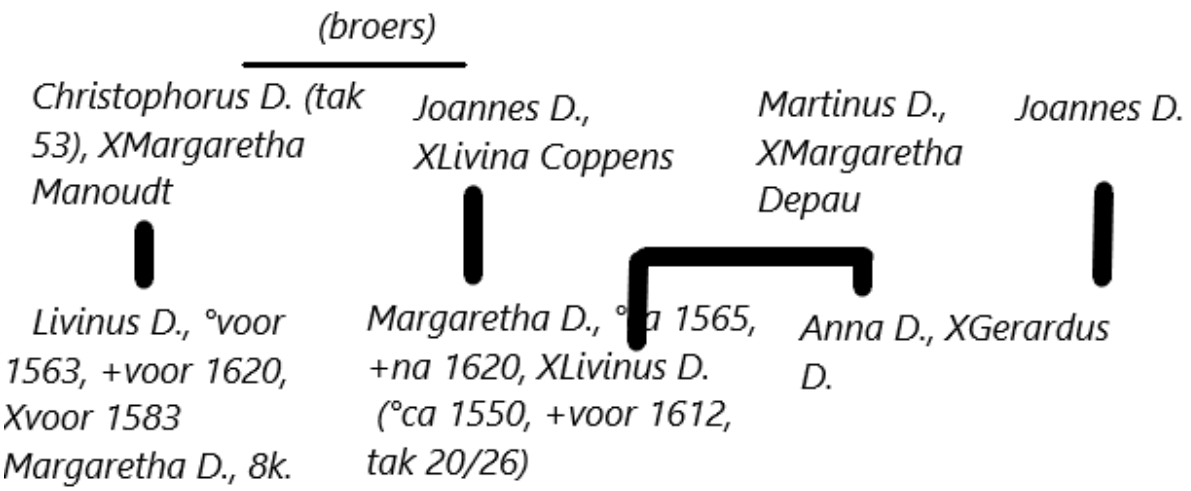
-Franciscus Dobbelaere, zoon van Christophorus, en Joannes de Roose, worden in 1619 aangemaand om als voogden de staat van goed op te maken bij het sterfhuis van Judocus de Graeve (xAnna Dobbelaere fa Christophorus). Als weeskinderen worden genoemd Arnoldus, Livina en Joanna De Graeve.[56]

-in 1621 verschijnt voor de baljuw en *mannen van leene van den hove* van Vinderhoute, Anna Dobbelaere fa Christophorus, weduwe van Judocus De Graeve. Ook haar zoon Guillelmus *voornomt bij huwelick zijn selfs zijnde*, en Franciscus Dobbelaere als oom en voogd van de wezen Arnoldus en Joanna De Graeve zijn aanwezig. Nadat Guillelmus De Graeve de helft van een leen (100 roeden) voor ongeveer zeven ponden verkocht heeft aan Matthias Galens, vindt de weduwe het *gheraedtsaem* om ook de andere helft te verkopen aan dezelfde prijs ten gunste van de wezen.[57]

-Franciscus Dobbelaere fs Christophorus en Joannes Wijchuys fs Willems, worden in 1627 beiden als grootvader van de vaderlijke, respectievelijk de moederlijke zijde, genoemd van de weeskinderen Grietken en Tanneken Dobbelaere, fa Joannes (XJoanna Wijchuys fa Joannes). [58]

-In 1652 vindt er een *vryndelicke vercavelynghe* plaats van twee stukken land te Lovendegem op de *heerlijkheid vande straete (=van der straete van hauts ghenaemt de vijf ghemeten) ende een deel up dheerelichede van vynderhaute.*[59] Deze verkaveling gebeurt nog uit het sterfhuis van Livinus Dobbelaere fs Joannes (!) en *Grytgen* Dobbeleers, zijn huisvrouw. De drie staken die genoemd worden zijn hun kinderen Livinus fs Livinus, Livina (X Christophorus Aerts) en de drie kinderen van Petrus De Baerdemaecker, gehuwd met Jacoba Dobbelaere fa Livinus (dit zijn Bartholomeus, Joannes en Margaretha). Dit duidt er op dat Jacoba al overleden is. De kavel B van Livinus is blijkbaar al verkocht aan Meester Livinus De Mey, advocaat in de Raad van Vlaanderen. Bij een van de kavels omschrijft men de afbakening als *volcht desen cavel den noort cant van tacherste styck soo verre tot dat hij sal hebben syn gherechte derde van de twee stycken.* De *hoirs* van Petrus De Baerdemaecker (kavel C) ontvangen nog een som van drie ponden omwille van het kleiner uitvallen van hun kavel. Er wordt verder vermeld dat er een vrije weg moet zijn naar iedere kavel en *de partien sullen ghemeten worden an canten en grachen naer costume.*

[55] RAG, Vinderhoute, 168, dd 26.6.1597.
[56] RAG, Vinderhoute, 169, dd 19.9.1619.
[57] RAG, Vinderhoute, Merendree en Belzele, 233, dd 11.3.1621.
[58] RAG, Vinderhoute, 169, dd 7.5.1627.
[59] Familiefonds nr. 1513, transcriptie M. Dobbelaere. Sommige teksten zijn op losse blaadjes geschreven. Livinus Dobbelaere fs Joannes zet bij de verkoop in januari 1654 zijn merkteken (vier strepen).

Stamboomschema Livinus Dobbelaere (XMargaretha Dobbelaere). Het is onduidelijk waarom in bovenstaand archiefstuk Livinus fs Joannes gezegd wordt (mogelijke verwarring met zijn stiefvader Joannes D'hooghe?). Rechts staat een ander echtpaar Livinus Dobbelaere (XMargaretha Dobbelaere) wat voor extra verwarring kan zorgen. Deze tweede Margaretha is een dochter van Joannes (XLivina Coppens) en dus een nicht van de eerste Livinus Dobbelaere. Zij trouwt ook met een Livinus Dobbelaere (!), die de zoon is van Martinus, de nieuwe stamvader van tak 20/26 (zie DDB 4/2020). Voor wie niet meer kan volgen: deze laatste Livinus heeft een zus Anna Dobbelaere, die zelf ook nog eens met een Gerardus Dobbelaere trouwt!

Livinus Dobbelaere fs Livinus, die dus kavel B heeft verkocht, zal nadien de grond nog voor een periode van zes jaar zelf pachten van de nieuwe eigenaar, Livinus De Mey. Hij zal hiervoor een jaarlijkse pachtsom van twee ponden betalen. Op deze kavel stond inmiddels ook al een bezette rente ten gunste van Guillelmus Van Wijckhuys, die Livinus De Mey direct bij de aankoop van de grond aflost. Deze Guillelmus Van Wijckhuys was de baljuw van de heerlijkheid vande straete (de heer was een zekere jonkheer Wijnant de la Jenchiere).

In januari 1654 heeft Livinus fs Joannes[60] de helft van en stuk grond te Lovendegem van vier gemeten, genoemd *den cnop bilck*, verkocht aan dezelfde Livinus De Mey. De koopsom van 38 ponden wordt in ontvangst genomen door Martinus Dobbelaere fs Joannes, broer van Livinus. Livinus De Mey betaalt ook nog zeven ponden markgeld aan de ontvanger van de heer van Vinderhoute (het stuk grond te Lovendegem was eigendom van de heer van Vinderhoute en bij elke verkoop ontvangt deze een deel van de verkoopprijs). Bij de verkaveling worden er ook afspraken gemaakt rond een viertal bomen, *te weten abeelkens een paperlyerken* (=populier) *ende een wulchken* (=wilg). Deze verkoop wordt geregistreerd bij de schepenbank van Vinderhoute en hier vernemen we dat dit stuk grond behoort tot één kavel die onverdeeld is met een zekere Joannes Claeys, dus een familielid van Livinus Dobbelaere (= man van zijn nicht Ileonora Dobbelaere). De grond is gelegen in *tquartier van Appensvoorde in de weststraete* en grenst o.a. aan gronden in het bezit van het begijnhof van *Ste Lijsbette*. Er wordt bij de verkoop ook gelaggeld betaald door de koper (12 schellingen) dat *heden verteert* is. Als schepenen van de Vinderhoutse schepenbank worden genoemd, Joannes Cocquyt (burgemeester), Matthias Schalens, Petrus Van Hecke, Martinus Clays, Petrus Steyaert en Guillelmus Martens.

[60] Het betreft hier de zoon van Joannes en Petronella Van Kerckvoorde.

Blijkbaar ontstaat er nog onenigheid rond de verkoop met de klacht van een zekere Arnoldus Beelaert die beweert hierop vruchtgebruik te hebben. Naast de reeds ontvangen koopsom is er ook sprake van een kwitantie van 15 ponden die Livinus De Mey schuldig is aan Livinus Dobbelaere fs Joannes. Wanneer deze laatste de kwitantie wil gebruiken om achterstallige pacht aan jonkvrouw Anna Van Hoorebeke te betalen, dient Beelaert zijn klacht in. De jonkvrouw besluit echter om de voornoemde De Mey *costeloos ende schadeloos te ontheffen ende indempneren van de ansprake van de voornoemde Beelaert.* Wat later betaalt De Mey dan ook de som van 15 ponden aan de jonkvrouw. Vermelden we tenslotte nog dat de achterstallige pacht van de Dobbelaers nog een restant was uit het sterfhuis van Petronelle Van Kerckvoorde*, haerlieden moeder!* Een voorbeeld van de soms complexe middeleeuwse feodale logica. Van waar het recht op vruchtgebruik van Arnoldus Beelaert kwam is nog niet duidelijk.

-In 1648 moet Livinus Dobbelaere fs Livinus als voogd van Joannes De Baerdemaecker fs Petrus de weespenningen uitbetalen aan deze laatste. Livinus is echter niet van *ghereede pennijnghen* (=beschikt niet over de geldelijke middelen) om dit uit te voeren en zal daarom een jaarlijkse rente van ongeveer twee ponden uitbetalen aan *Jan* De Baerdemaecker. Er wordt ook gesproken over een bedrag van 40 ponden dat voogd Livinus aan zijn neef moet betalen binnen de drie jaar. Zoniet zal hij het bedrag in renten dienen te bezetten op zijn persoon en op zijn behuisde hofstede (200 roeden) die hem *ter cavel* is gevallen bij het overlijden van zijn moeder. Deze hofstede grenst aan Christophorus Aerts *causa uxoris*, en aan de *hoirs* van Martinus Dobbelaere. De officier *Pieter* de Muytere, in afwezigheid van de baljuw, tekent de overeenkomst samen met de schepenen.[61]

-in 1658 wordt Christophorus Aerts genoemd als voogd over de wezen van Martinus Dobbelaere fs Livinus. Eerst verkopen de erfgenamen van Martinus een stuk zaailand te Evergem Belzele van 200 roeden aan Livinus Dobbelaere fs Livinus. De verkoopprijs bedraagt ongeveer 30 ponden, verder is er een bedrag *ter taefele* en een bedrag van ongeveer drie schellingen voor de jongste wees voor een *hoofkleet*. Aanwezig zijn *Roelandt* Dobbelaere fs Martinus, Livinus Dobbelaere fs Martinus, Christophorus Lippens en Judocus de Roose.[62]

Wat later wordt er door de voogd een volmacht gevraagd aan de wethouders om 511 roeden land te Lovendegem liggende *ommegracht* te verkopen (ook onder heerlijkheid Vinderhoute) aan Joannes Claijs. Ook het *brouckelincxken* (200 roeden) en het *ackerken* (100 roeden) uit het sterfhuis van Martinus Dobbelaere en Elisabeth Lippens worden verkocht. Het eerste stuk werd verkocht voor ongeveer 103 ponden en werd verpacht aan *Roelant* Dobbelaere fs Martinus. Blijkbaar had de koper iets meer geboden dan Livinus Dobbelaere fs Joannes.

En tenslotte wordt door de *ghemeene hoijrs* van Martinus Dobbelaere een partij zaailand van 100 roeden te Evergem voor ongeveer 11 ponden verkocht aan Jacobus Lippens. Dit stuk werd gepacht door Joannes Dobbelaere fs Martinus.[63]

-In 1657 verkopen Roelant, Livinus en Joannes Dobbelaere, kinderen van Martinus, samen met Christophorus Aerts als voogd over *Christoffel, Pieter, Marten, Leonora en Jacquemijntken* Dobbelaere, kinderen van Martinus, de helft van een partij meers te Vinderhoute (2 gemet, genoemd de Durme, de andere helft behoort al tot de koper) aan jonkheer Cornelius Sandelin. Deze meers grenst o.a. aan de *Calene* en aan het *goet vande kercke van Ackergem binnen Ghendt*. De verkocht helft is nog in pacht bij Roelant Dobbelaere. Omdat er ook hier zware schulden zijn in het sterfhuis vragen de voogden van de wezen om een meers (de *hermersch* te Evergem Belzele, 260 roeden) en

[61] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 110.
[62] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 152.
[63] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 109.

mogelijk ook nog een tweede stuk meers te Vinderhoute te mogen verkopen. Dit zal ook volstaan om *de kleene middelen te blijsschen (=*blussen*) ofte betaelen.*

-In 1671 verschijnen Livinus, Joannes en Christophorus Dobbelaere, kinderen van wijlen Martinus (X Elisabeth Lippens) voor de schepenbank. Livinus heeft een stuk zaailand verkocht gelegen binnen de wijk van Belzele binnen de heerlijkheid Vinderhoute, aan Judocus Van de Riviere te Gent. De grond wordt de *boonckelynck* genoemd en komt uit een verkaveling uit het sterfhuis van hun ouders. Er is recht op vrije doorgang via het *boonckelijne straethien*. De koper betaalt het gelaggeld (15 schellingen) en nog 10 schellingen aan de huisvrouw van Joannes Dobbelaere.[64]

-Zie stamboomschema in DDB 1/2012, P. 20. Christophorus is een broer van Joannes (XLivina Coppens). Hun vader Jacobus is een broer van Petrus en Boudewijn.

Christophorus Dobbelaere (XGeorgia Van Verdeghem) en familie

-In 1637 verkoopt Christophorus fs *Jan* en Joortyntken Van Veerdeghem fa *Joos*, hun deel in een meers te Evergem (onder de heerlijkheid Vinderhoute) aan v*rau* Joanna Rym *douagiere* van de heer van Eksaarde. Deze meers grenst in het noorden aan de Kale en in het zuiden aan de Lieve. De verkoopsom bedraagt 550 gulden en er wordt *eenen dobbeln ducaet* betaald aan de vrouw van de verkoper, samen met twee ponden *ten gelaghe*.[65]

-In 1647 vergaderen Livinus, Christophorus en Maria Dobbelaere (weduwe Joannes Van Hecke fs Egidius), allen kinderen van Joannes, als erfgenamen na het overlijden van Christianus Roegiers *haerlieden vriendt*. Het betreft een *hettinghe meersch* (250 roeden) *ofte lant te Belzele* die door hen verkocht wordt voor 36 ponden aan Petrus de Buck, die ook een erfgenaam was van dezelfde Roegiers. Livinus Dobbelaere zal het stuk nog mogen gebruiken om de tarwe die hij erop gezaaid heeft te oogsten.[66]

-In 1644 verkoopt Joanna Dobbelaere, weduwe van Franciscus De Vos, aan Petrus De Priester een behuisde hofstede met een stuk land erachter gelegen (samen 800 roeden). Het verkochte goed grenst aan *de sheeren straete gheseijt den driesch*. Het is belast met een cijns in natura van *drij kiekens tsjaers*, en de koopsom bedraagt ongeveer 216 ponden. De koper betaalt ook nog het gebruikelijke gelaggeld en een *hooftcleedt voor de vercooperigghe*. Op de hofstede staat nog een bezette rente van zes ponden/jaar ten gunste van meester Joos Cooman, en nog een bezette rente van drie ponden/jaar ten gunste van Joannes Van Hecke fs Paulus. De akte wordt geregistreerd voor de meier Anthonius de Roose en de schepenen Franciscus Steijaert, Georgius de Munck, Martinus Claijs en Joannes van Verre.[67]

-In 1647 verkoopt dezelfde weduwe Joanna Dobbelaere, geassisteerd door *Christoffel* De Vos twee partijen land op de wijk Belzele aan Jan Bauwens. Het betreft hier:

- 200 roeden *inde poecken*, belast met een *meuken* graan dat voor de helft in natura en voor de helft in natura betaald dient te worden aan de weduwe Geert Demoor.
- 250 roeden genoemd *thien schuurken*, grenzend aan o.a. *landtstraetgen hiermede gaende*, ook aan de begijnen van Sint-Elisabeth te Gent.

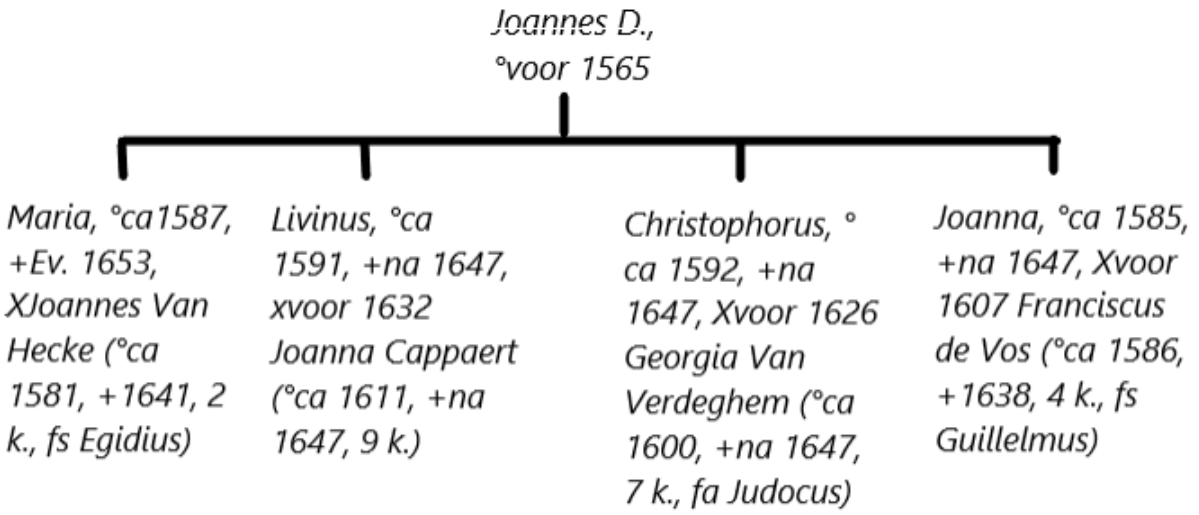
[64] RAG, Vinderhoute, Register 107, f° 3v.
[65] L. Neyt, Vinderhoute wettelijke passeringen, deel I, 2018, P. 151.
[66] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 29, ook P. 106.
[67] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 48.

De koop wordt gesloten voor ongeveer 58 ponden en geregistreerd voor meier Matthias Tierenteijt en de schepenen *Jan* Van Hecke en *Pieter* Goethals.[68]

-Nog in hetzelfde jaar verkoopt de weduwe, geassisteerd door haar zoon Christophorus De Vos, twee stukken zaailand (samen drie gemet) te Belzele, aan *Jan* Van Hecke, zoon van *Jan*, gehuwd met de dochter van de weduwe. Er wordt gesproken van een kleine heerlijke rente voor mevrouw van Vinderhoute. De koopprijs bedraagt 160 ponden en verder neemt de koper ook een bezette rente over van 4 ponden/jaar ten gunste van *Jan* Criel, en een rente van twee schellingen voor de armen van Evergem. *Jan* Van Hecke is ook nog een jaar pacht verschuldigd[69] (=hij pachtte eerst, en koopt dan het stuk grond).

-Livinus Dobbelaere fs Joannes en Matthias Thierentheyt soo over *ons selven als voochden van de weesen* verkopen samen met de erfgenamen van Christophorus Dobbelaere (XGeorgia Van Verdeghem) een behuisde hofstede met land (350 roeden) te Evergem/ Belzele, aan Livinus Schelstraete. De verkoopprijs bedraagt 1042 gulden en er is o.a. een bezette rente van ongeveer drie ponden/jaar ten gunste van de weduwe Judocus Plasschaers. De koper krijgt ook het *loof dat teghenwoordich staet op den beunt.* Deze verkoopakte wordt ook ondertekend door Petrus Dobbelaere en Petrus Gryp.[70]

Daar dit sterfhuis zich blijkbaar in *sware excessive schulden* bevindt, vragen dezelfde voogden wat later toestemming om een behuisde hofstede en zaailand te Belzele, eigendom van de wezen, te mogen verkopen. Het is niet duidelijk of dit over de vorige verkoop ging. Als wezen van Christophorus worden genoemd: *Pieter, Maijken en Pyryntken.* De andere erfgenamen zijn Joanna Dobbelaere (XMatthias Thierentheyt), *Stoffelijnken* Dobbelaere (XPetrus Gryp), Livina Dobbelaere en Livinus Dobbelaere.

Carolus Dobbelaere

-In 1619 wordt een staat van goed opgemaakt bij het overlijden van Anna Dobbelaere (XJudocus Hoste), van wie een weeskind *Liefken* (=Livinus).[71] De voogden zijn de oom langs moederlijke zijde,

[68] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 85.
[69] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 90.
[70] L. Neyt, Vinderhoute, Wettelijke passeringen, deel II, 2018, P. 159-160.
[71] RAG, Mariakerke, 538, Erfenissen en klachten, f° 76-77.

Carolus Dobbelaere, en de oom langs vaderlijke zijde, Livinus Hoste. Andere tantes die van het weeskind worden genoemd, zijn Judoca Dobbelaere (XJoannes Van Damme), Maria Dobbelaere (XGerardus Temmerman), Margaretha en Elisabeth Dobbelaere, en ook de kinderen van Magdalena (+) Dobbelaere (X Livinus Buysse).

Het weeskind erft –via zijn moeder- van zijn grootouders Petrus Dobbelaere (+) fs Egidius (X Jacoba Helaut fa Judocus) het zevende deel van de helft in een half gemet land in Mariakerke *up den oostackere.* Er is ook sprake van de helft van een zevende deel in een hofstede (*het sant*, grenzend aan de *herwech naer Ghendt*) ook in Mariakerke, de andere helft behoort aan de houder van het sterfhuis.

Grootvader Petrus Dobbelaere heeft in 1608 een leen meers gekocht (1 gemet, genoemd *manne goed,* in Drongen in *Bourgoyen heerlichede varnewijck*) van Gerardus de Vriese. De oom van de wezen, Carolus Dobbelaere, heeft dit leen *ghecedeert* (=…).

Vermoedelijk is er nog sprake van een tweede (?) leen waarbij Petrus Dobbelaere fs Egidius namens zijn zoon Carolus optreedt als bedienelijk man. Het leen wordt gehouden van jonkheer *Charles* de Gruutere, heer van Vaernewijck, Mariakerke, etc.[72]

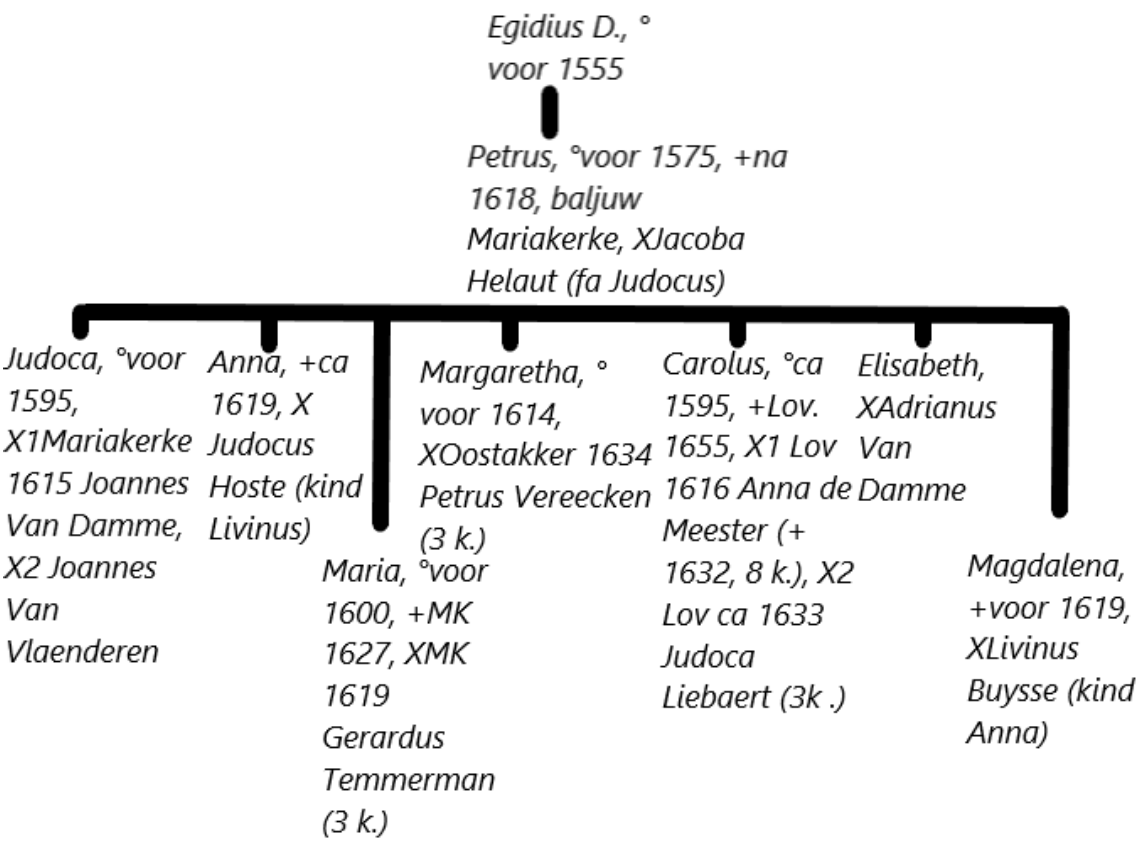
Vermoedelijk is het deze Petrus Dobbelaere die al in 1611 als baljuw van Mariakerke wordt genoemd.

-In 1649 verkoopt Joannes Temmerman, zoon van Gerardus en Maria Dobbelaere fa Petrus, ongeveer twee gemeten zaailand in Mariakerke, genoemd de *schanse*, aan Jacobus Vander Beke. Joannes was samen met zijn broer Philippus, eigenaar van deze grond, na een verkaveling bij het overlijden van hun grootvader Petrus. Joannes was na het overlijden van zijn broer de enige eigenaar van dit stuk land geworden.[73]

-Bij het overlijden van Jacoba Helaut zijn haar dochters Judoca (XJoannes Van Vlaenderen) en Magdalena (XPetrus Buysse) bij verkaveling in het bezit gekomen van een stuk land in Drongen gelegen aan de rand van de Bourgoye meers, genoemd de *regenboghe*. Het stuk land was *zeer ten achter zoo van heerlijcke renten oncosten als contributie der voorseyde prochie*. Judoca (XJoannes Van Vlaenderen) laten de grond in 1648 over aan Joannes de Jaeghere fs Livinus (XAnna Buysse fa Petrus en Magdelana Dobbelaere).[74]

-In 1652 verkopen Petrus Vereecken (XMargaretha Dobbelaere) en Adrianus Van Damme (XElisabeth Dobbelaere een behuisde hofstede (200 roeden) te Mariakerke, en ook nog twee gemeten maaimeers te Drongen *onder den eerwaerde prelaet van Ste Pieters neffens Ghendt*.[75] Zij verkopen in 1648 ook nog een half gemet zaailand op deheerlickhede van Vaernewijck aan Joannes de Jaghere.[76]

[72] RAG, Mariakerke, 593, Erfenissen en klachten, f° 14. In de transcriptie staan geen gegevens over de datering.
[73] RAG, Mariakerke, 540, Erfenissen en klachten, f° 21.
[74] RAG, Drongen, Bundel 314, f° 10v.
[75] RAG, Mariakerke, 540, Weeserije, f° 15.
[76] RAG, Mariakerke, 541, f°22.

Stamboomschema Petrus Dobbelaere en zijn kinderen[77]

Jacobus Dobbelaere (XAnna de Paepe)

-in 1637 wordt een staat van goed opgemaakt bij het sterfhuis van Jacobus Dobbelaere (XAnna de Paepe fa Egidius). Er zijn drie weeskingeren: Petrus, Jacobus en Anna en als voogden treden op Jacobus De Vlieghere (=wie?) en Egidius De Paepe. De registratie gebeurt voor de bajuw, burgemeester en schepenen van de heerlijkheid en vierschaar van *t'Gaversche ende Vaernewijck*. De vader van de wezen heeft nog een hofstedeken verkocht te Drongen.[78] Weduwe Anna de Paepe belooft een som van 48 ponden aan haar kinderen te betalen.[79]

Catharina Dobbelaere (XGerolfus Steyaert)

-In 1599 verkopen Franciscus Vander Schaffelt (XGerolfine Van Leeuwen) en Egidius Van Maldeghem (XCatharina Van Leeuwen), erfgenamen van hun overleden grootmoeder Catharina Dobbelaere fa Petrus (weduwe Gerolfus Steyaert), twee gemeten land gelegen aan de kerk van Vinderhoute. De koper is Gerolfus Dobbelaere fs Joannes, en het land grenst aan zijn hofstede. Er is ook sprake van 200 roeden land op *lamberen stick* en 200 roeden meersland *inden bommele.*[80] Het gaat hier vermoedelijk om Gerolfus, zoon van Joannes en Livina Coppens. Zijn vader Joannes was een neef van Catharina Dobbelaere.

[77] In dit schema staat Petrus verkeerdelijk genoteerd als +na 1618, dit moet zijn +voor 1618.
[78] RAG, Mariakerke, 540, Erfenissen en klachten, f° 3.
[79] Zie De Dobbel-Beker, tak N.
[80] RAG, Vinderhoute, 168, dd 19.3.1599.

-Petrus Dobbelaere (vader van Catharina) was een broer van Jacobus (vader van JoannesXLivina Coppens en ChristophorusXMargaretha Manoudt) en van Boudewijn (van wie mogelijk MartinusXEgidia Van Hove), zie: DDB, 4/2020.

Marc Van Stappen, 2021, www.stap-brug.be